НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ ХРЕБЕТНИХ І ФАРМАКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

Здобутки та інновації сучасної ветеринарної фармакології та токсикології

присвяченої 90-річчю з Дня народження академіка Григорія Олександровича Хмельницького

4-5 червня 2026 року

м. Київ

УДК 619:615:615.9:614.31

Рекомендовано Вченою радою факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №11 від 18.06. 2026 року)

Здобутки та інновації сучасної ветеринарної фармакології та токсикології: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, Україна, 4–5 червня 2026 р. Київ: НУБіП України, 2026. 140 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції представлено результати сучасних наукових досліджень, присвячених актуальним проблемам ветеринарної медицини, фармакології, токсикології, фізіології, біобезпеки, ветеринарно-санітарної експертизи, безпечності та якості харчових продуктів, а також інноваційним технологіям у ветеринарній практиці, науці та освіті.

Опубліковані матеріали відображають сучасні тенденції розвитку ветеринарної науки, результати фундаментальних і прикладних досліджень, спрямованих на вдосконалення профілактики, діагностики, лікування та контролю хвороб тварин, забезпечення біологічної безпеки, підвищення якості продукції тваринного походження та впровадження сучасних цифрових і доказових підходів у ветеринарну медицину.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, науковців, лікарів ветеринарної медицини, фахівців державних і приватних установ ветеринарного профілю, співробітників науково-дослідних і виробничих організацій, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться сучасними досягненнями ветеринарної науки і практики.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове. Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори.

Відповідальний за випуск: О.В. Журенко, Г.В. Бойко

©НУБіП України, 2026

схваленим Управлінням з контролю за продуктами харчування та лікарськими засобами США (FDA), ліцензованим для використання у собак [3]. Ропінірол є агоністом дофаміну з високою селективністю до D2 ₋ рецепторів [2,14].

У нерандомізованому неконтрольованому клінічному дослідженні Розенштейна та ін. [11]. місцевий офтальмологічний розчин ропініролу наносили на очі собак у цільовій дозі 3,75 мг/м² офтальмологічно відповідно до таблиці дозування виробника ([15]. Результати: з 279 собак, 255 (91,4%) виблювали після введення ропініролу, включаючи 116 зі 129 собак (89,9%), які проковтнули сторонні предмети, та 139 зі 150 собак (92,7%), які проковтнули токсини. Після одноразового введення ропініролу у 78,9% собак виникла блювота. 59 собак отримали 2 дози ропініролу, в результаті чого у 79,7% виникла блювота. Загалом, 74,2% собак виблювали всю очікувану кількість проковтнутого матеріалу. Середній час до блювання становив 11,0 хвилин, при цьому 50% собак виблювали протягом 7-18 хвилин. Побічні ефекти спостерігалися у 17,0% собак і минали самостійно.

Інше дослідження Суокко мало такі результати: ропінірол (цільова доза 3,75 мг/м2) був нанесений на очі 100 собак, а 32 собаки отримували плацебо[7].Препарат вводив власник собаки у ветеринарній клініці під наглядом ветеринара, і це призвело до блювоти у 95% собак, яка отримували ропінірол, протягом 30 хвилин. Медіана часу до першої блювоти становила 10 хвилин (діапазон: 3-37 хвилин). Жодна з собак, яка отримували плацебо, не блювала протягом цього періоду часу. Усі власники змогли ввести препарат, і 96% з них оцінили введення як дуже легке або легке, що було підтверджено ветеринаром, який спостерігав. Деякі очні ознаки спостерігалися як при застосуванні ропініролу, так і при застосуванні плацебо, найчастіше спостерігалася гіперемія. [7].Усі спостережувані ознаки були тимчасовими та в більшості випадків легкими. Очні краплі ропініролу були ефективним, безпечним та надійним засобом для викликання блювоти у собак. У трьох собак у групі ропініролу спостерігалися додаткові епізоди блювоти між 4 та 12 годинами після введення препарату. Після очного введення прямої кореляції між концентрацією препарату в плазмі та тривалістю блювання не спостерігалося [15].

Висновок : ропінірол є високоефективним препаратом для індукції блювоти, з високими показниками успішності. Очні краплі ропініролу є ефективним, безпечним та надійним засобом для викликання блювоти у собак

Література:

1. Lee, J. A., Como, K., Zhu, X., & Schildt, J. (2025). Ophthalmic ropinirole is an equally effective emetic agent in healthy dogs compared to intravenous apomorphine. Frontiers in Veterinary Science, 12, 1554107. https://doi.org/10.3389/fvets.2025.1554107
2. Rosenstein, N. A., Johnson, J. A., & Kirchofer, K. S. (2023). Ropinirole has similar efficacy to apomorphine for induction of emesis and removal of foreign and toxic gastric material in dogs. Journal of the American Veterinary Medical Association, 261(8), 1140–1146. https://doi.org/10.2460/javma.23.01.0027
3. Suokko, M., Saloranta, L., Lamminen, T., Laine, T., & Elliott, J. (2020). Ropinirole eye drops induce vomiting effectively in dogs: A randomised, double-blind, placebo-controlled clinical study. Veterinary Record, 186(9), 283. https://doi.org/10.1136/vr.104953

УДК 619:617-002:616.151.5-003.9:636.2

КОМПЛЕКСНА ФАРМАКОТЕРАПІЯ НЕКРОБАКТЕРІОЗНИХ УРАЖЕНЬ КОПИТЕЦЬ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Рубленко М.В., Яремчук А.В., Чемеровський В.О., Березовський А.В.

Білоцерківський національний аграрний університет

Сумський національний аграрний університет

Вступ. Власні дослідження [1] та дані зарубіжних авторів [2, 3] свідчать, що некробактеріозні ураження кінцівок поряд з пальцевим дерматитом складають основну проблему в молочному скотарстві, що загалом можна визначити як ензоотичну інфекційну ортопедичну патологію. Провідним патогенетичним ланцюгом на початку розвитку хвороби

є первинна запальна реакція на місці пошкодження та проникнення збудників. При цьому увагу здебільшого приділяють ідентифікації мікробного чинника та відповідно клінічній апробації різних антибактеріальних засобів [4]. Водночас поза увагою дослідників лишається корекція гострої фази запальної реакції, основних медіатрних протеолітичних систем та стану імунної реактивності організму[5].

Мета дослідження – обґрунтувати комплексну етіопатогенетичну фармакотерапію некробактеріозних уражень у великої рогатої худоби.

Матеріали та методи. У бичків на відгодівлі (42 голови), вагою 250-350 кг української чорно-рябої худоби (СВК "Яблунівка" Київської області) діагностували гостру стадію некробактеріозних уражень шкіри міжпальцевого склепіння та м'якушів. Після хірургічної та антисептичної обробки уражень, тваринам всіх груп, накладали серветки, просочені маззю "Левомеколь", через 2 доби.

Залежно від методу лікування всіх тварин розділили на 4 групи: I – для лікування використовували цефтіоклін (1 мл/50 кг, підшкірно, 1 раз на добу, 3 дні підряд) та авестім (0,3 мл/кг, підшкірно1 раз на добу, 3 дні підряд); II – цефтіоклін (1 мл/50кг, підшкірно, 1 раз на добу, 3 дні підряд); III – авестім (0,3 мл/кг, підшкірно1 раз на добу, 3 дні підряд); IV – контрольна (лише місцеве лікування). Кров для біохімічних досліджень відбирали до початку лікування та на 7-му добу лікування. Контролем щодо біохімічних досліджень були показники 10 клінічно-здорових тварин цього ж господарства.

Визначали у плазмі крові фібриноген і фібриназу (ФХІІІ) уніфікованим методом; вміст гострофазних білків церулоплазміну, гаптоглобіну та малоновий діальдегід (МДА).

Результати. Встановлено, що регенеративні процеси за некробактеріозних уражень затримується до 5-ї доби у тварин контрольної групи, тоді як у тварин I дослідної групи вже на 3-ю добу відмічали їх посилення зумовлене швидкою нейтралізацією патогенних чинників та створенням у ділянках уражень оптимальних умов для росту грануляційної тканини. Зникнення кульгавості уражених кінцівок, як правило, співпадало із завершенням епітелізації та відбувалося у I групі за 8,1±0,58 доби. у II дослідній групі – 8,4±0,54 доби. У групах, де не застосовувалася етіотропна терапія, тобто у III і контрольній, епітелізація подовжувалася до 10,6±0,6 та 12,4±0,67 доби, відповідно.

Встановлено, що при гнійно-некротичних ураженнях кінцівок концентрація фібриногену до початку лікування була дещо підвищеною 3,2±0,33г/л ($p<0,05$), порівняно з клінічно здоровими тваринами – 2,7±0,23 г/л. За проведенного лікування у дослідних та контрольній групах встановлено вірогідне збільшення концентрації фібриногену, що може свідчити про позитивну динаміку перебігу запального процесу, формування повноцінного грануляційного барєру та відсутність передумов для розвитку коагулопатії споживання.

Знижений до початку лікування рівень фактора XIII – 76,2±5,73% ($p<0,001$) є ознакою зменшення коагуляційного потенціалу тканин, непомірно високої активації протеолітичних процесів під впливом ендотоксинів патогенної мікрофлори. Водночас на 7 добу лікування у всіх групах виражена в різній мірі позитивна динаміка перебігу гнійно-некротичних уражень на кінцівках, грануляція дефектів та їх поступова епітелізація знаходить своє відображення у динамічному підвищенні активності фактора XIII в дослідних та контрольній групах.

Одночасне застосування антибактеріального препарату та імуностимулятора супроводжувалося у першій дослідній групі швидкою нормалізацією рівня церулоплазміну. Якщо до лікування його рівень сягав 145,7±10,98 мг/л, то до 7-ої доби він знижувався нижче рівня здорових тварин і складав 96±9 мг/л, на фоні істотно високого показника МДА 3,31±0,21 ммоль/л. В другій та третій дослідних групах динаміка згаданого показника була подібною, однак його зниження не було таким значним і склало відповідно 109,8±7,3 та 110,7±5,7 мг/л, тоді як у контрольній групі – 123,1±3,26 мг/л, вірогідного зниження цього показника не реєстрували. Рівень МДА вірогідно не відрізнявся у цих групах, хоча у контрольній він був істотно нижчим – 2,8±0,4 ммоль/л.

На основі аналізу концентрації основних гострофазних білків можна зробити висновок про швидке та ефективне зменшення інтенсивності запальної реакції при застосуванні

комбінації цефтіоклін-авестім. Вірогідно встановлено зниження концентрації гаптоглобіну у всіх трьох дослідних групах відповідно до наступних рівнів – 0,18±0,07; 0,23±0,06 та 0,5±0,05 г/л. Водночас у контрольній цей показник достовірно не змінився. Останнє спонукає додаткове застосування антибіотикотерапії, імуностимулювальних засобів при лікуванні некробактеріозних уражень кінцівок та підтверджує недостатню ефективність лише місцевого лікування.

Висновки: 1.Застосування антибіотика Цефтіоклін та імуностимулюючого препарату Авестім на фоні комплексного лікування з місцевим застосуванням мазі «Левомеколь» супроводжується швидкою нормалізацією рівня церулоплазміну на фоні високих показників пероксидного окислення ліпідів. Водночас підвищений рівень фібриногену та ріст активності фібринази свідчить про наростання коагуляційного потенціалу тканин та нейтралізацію надлишкової активності тканинних протеїназ, що сприяє посиленню регенеративних процесів та в середньому на 4 доби прискорює епітелізацію дефектів порівняно з контролем.

Література

1. Яремчук А.В., Чемеровський В.О., Рубленко М.В, Власенко В.М., Ільніцький М.Г. Моніторинг нозологічних форм хвороб копит у корів в умовах університетської молочно-товарної ферми. *Наук. вісник вет. медицини: зб. наук. праць*. Біла Церква, 2025. № 1 (196). С. 172–180. 10.33245/2310-4902-2025-196-1-172-180
2. Chirino-Trejo M. Antibiotic sensitivity and biochemical characterization of Fusobacterium spp. and Arcanobacterium pyogenes isolated from farmed white-tail deer (Odocoileus virginianus) with necrobacillosis /Chirino-Trejo M., Woodbury. M. R., Huang, F / Journal of Zoo and Wildlife Medicine. –2003, №34 P.202-268.
3. Burgstaller J, Raith J, Kuchling S, Mandl V, Hund A, Kofler J. Claw health and prevalence of lameness in cows from compost bedded and cubicle freestall dairy barns in Austria. Vet J. 2016;216:81–86. doi:10.1016/j.tvjl.2016.07.006.
4. Holzhauer M, Bartels CJM, van den Borne BHP, van Schaik G. Intra-class correlation attributable to claw trimmers scoring common hind-claw disorders in Dutch dairy herds. Prev Vet Med. 2006;75(1–2):47–55. doi:10.1016/j.prevetmed.2006.01.013.
5. Huber S, Bernhard J, Syring C, Steiner A. Erarbeitung von Kennzahlen und Grenzwerten zur Klauengesundheit beim Schweizer Rindvieh. Schweiz Arch Tierheilkd. 2021;163(2):139–152. doi:10.17236/sat00285.

УДК 619:616.936.3:611.13:636.7

МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРАЖЕННЯ СУДИННОГО РУСЛА ПРИ БАБЕЗІОЗІ СОБАК

Колич Н.Б., Полозенко В.О.

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ, Україна

Актуальність. Бабезіоз собак є одним із найпоширеніших і клінічно тяжких трансмісивних захворювань у світі. Його збудниками є ендоглобулярні паразити роду Babesia (найчастіше Babesia canis , Babesia gibsoni та Babesia vogeli), що передаються через укуси іксодових кліщів. Через глобальні кліматичні зміни ареал поширення переносників постійно розширюється, що робить моніторинг цієї патології критично важливим (Nevidnyk-Pravda, 2024). Традиційно бабезіоз розглядався переважно як гемолітична хвороба, де провідним клінічним синдромом є анемія внаслідок еритроцитолізу. Проте сучасні клініко-морфологічні дослідження доводять, що ключову роль у танатогенезі та розвитку ускладнень відіграють системні мікроциркуляторні розлади та ураження судинного ендотелію (Bilokur et al., 2023, Dubova et al., 2023). Патогенез судинних уражень є багатофакторним. Пряма дія паразита на еритроцити призводить до зміни архітектоніки їхньої мембрани, втрати еластичності та активації процесів цитоадгезії - прикріплення інфікованих еритроцитів до ендотелію капілярів і венул, так званої секвестрації судин (Ettinger et al., 201). Паралельно з цим запускається масивний каскад системної запальної відповіді (SIRS). Активовані макрофаги та Т-лімфоцити виділяють надмірну кількість прозапальних цитокінів, таких як фактор некрозу пухлин TNF-